

דרך הישר יל דקדוק

תנה ידוע ומפורסם כל חוכמה ושינויים קשים מדרו"ל
 - - - - -
 לשינוי יודע ספר רק בעשר כי חכמת הדקדוק הוא גדול מחד
 לכן נלמד הנושין - - - - -
 נכסון נח וקל יתקבץ מכל ספרו דקדוק כל השרשים בתכלית
 הקיטור אחד עד מי שודע רק לורתח להמפתח ממש יכול
 ששלמו ללמוד ולשמש במקרה חסד ממש בכל חכמת הדקדוק
 כדי להזמין טעוקה ודבוקה על טח לשו"מיה עוד זאת חמלא
 יואת עשרת הדברות מדוייק בהשגחה פרטיות בטעם אחד
 יאחי על פי חיות בהורח מדרו"ל עד שיני החיות יסמ
 עדייטס וימקב ויחמרו חמת כי זה הוא דרך הסדר

הזבא לבית הדפוס ע"י התותני מהורח

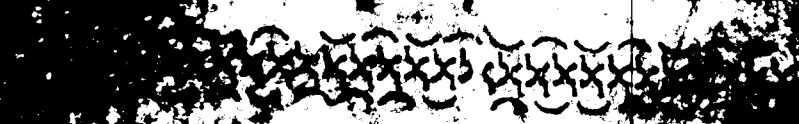
בנימן במהורח אבי'הורח יצ

דפס פעם ראשון בק"ק ואלקווי בשנת תצ"ב

ועתה גרפס מחדש באותיות

אבנייד טוב פת קק

מח"ס ספר קטן מ"ק

דרך הישר ככל

בלל א

בו יבואר המש הנוטות ואתיות המתחלפות . טע
 הותיות צל"ק צ"ת ועם הותיות מנל"ך המה ד
 ולהם המטה הנוטות וסימנם ח"ג של"ש ר"ת ח"ך גרון ש"ים ל"ך
 ש"מים . מהחך מונימים הותיות גיכ"ק מהגרון מונימים הותיות חמ"ע
 מהשניים מונימים הותיות זכס"רן מהגרון מונימים הותיות דחל"ב
 מהשפתיים מונימים הותיות צומ"ף וכנ"ל הותיות שכן ממונה חתת מתחלפת
 זו בזו כמו (בחיוז) יצלוו יעלוו יענון כהו"ן וזה"ל ח"ך והג"ד ח"ך ממונה
 שניים כן ומתחלפות זו בזו ופי' חדה להס כו"ט לשון שמחה וכן כל החת
 הולאות מתחלפות הותיות כן גם שתי הותיות ז"ל מתחלפות זו בזו ח"ע
 שאינם ממונה חתת הו"ל ויש להם עיר מהחוטם גם א"ב של ח"ת צ"ב
 וגו מתחלפות זו בזו כמו (בירמיה כ"ח) לב קמ"י עיר"ש כשדים בחילוף
 הותיות דמ"ת צ"ש גם א"ב של ח"ל צ"כ וכי מתחלפת
 זו כמו (בישעי"ו) ק"ב אל פי' רש"י רמלא בחילוף הותיות דח"ל צ"ב
 גם א"ב של ח"ט צ"ח וכו' מתחלפות
 זו כמו (ביחזקאל ה') הגלבים הב' מתחלף בה' וכחילו נכתב בגלגלס ומ
 א"ב ה"ת ד"רב ה' מתחלף בט' וכחילו נכתב עבחת חרצ . גם א"ב כ
 ח"ק צ"כ ר' מתחלפות זו בזו גם הותיות אה"ן מהח"ך
 זו בזו גם הותיות בנ"ד כפ"ת מתחלפות זו בזו גם ר"ש בלמ"ד
 מתחלפות זו בזו והחזעלה של הלופי הותיות הוא באם שהרהה מלה ק"ב
 שאי אפשר להבין פירושה ח"י תחליף אות חתת כנ"ל חו לשעמים כל הותיות
 התיבה תחליף בהותיות המתחלפות להבין פירושה ובורשה כנ"ל : הוסיפת
 מנל"ך חוורים חחר התי"ו למנין חלף שהתי"ו ד' מאות וחמרוו חך
 פאט"ה מאות וכו' סתומהו' מאות וכו' מן פאט"ה ז' מאות וק"ך
 פאט"ה ח' מאות וכו' פאט"ה ט' מאות וחזור לא' בלשון חלף וחדע שכן
 הוא כי בה"ב של ח"ק ככ"ר כלול ג' מספרים בכל אחד מהם החדיות
 ועשירות ומאות ואיך כלול ג' מספרים מן ח"ך ולמעלה אם לא כנ"ל
 חתת תוא"ג מספרים גם ח"ך ולמעלה גם מא"ב של ח"ט צ"ח מוכח
 ג' כפ"ת ה' הותיות מנל"ך כנ"ל כאשר מניס צסוכה דף נ"ב שכן
 צ"כ ס"ה ח"ה קורין לממן סדה ע"ש ברש"י : דע ד' ב' הותיות
 מן א"ב חתת מהם לעולם שרשיות וסימנך ח"ט ספ"ר
 נז"ע צ"ק ואינם באים לשמש כלל וי"ח הותיות מהם באים לפעמים
 שרשיות ולפעמים שמשיות וסימנך אלב"ש חב"ן היום רק
 הותיות

דרך הישר כלל ב

רוצה לצטל דרך הדקדוק רק מורה על הנקודה כמו בשרש (וירח) דגני
 במצורה צ' דגושים וכן צפ' (יקץ) זג' ו במצורה ג' דגושים חזי
 כוונת המצורה על המנין שניים ומורה לנו שכל תיבת הגנו חזרה
 מחלה ג' או הגנו יותר מחלה צ' המה בנקודת חרות ההיגוי וירחאומה
 צני"רי וכוונן שני" רכוי אחרים כדרך הדקדוק לכאוס חזי מכוונת במצורה
 קטנה על היות היות כוונתו לה הטעה בעצמו נצטל דרך הדקדוק שני צפ'
 (לך לך) ירו בקל מצורה קטנה ו' דגושים והרבה חושבים על צני"ת
 כוונתו ולצטל דרך הדקדוק אבל טושים הם כי ע"ש צני"תה גחלה
 כל ו' תיבת בכל הדגושים יחד מהם התיבת צכנ צכרת (חיי צרה)
 וכס צוודחי כוונתו על הכ שאם היה כוונתו על צני"ת הלא הם כפי
 דרך הדקדוק ראוי להיות צני"ת צדגוש וזה מחדש המצורה הלא וודחי
 כוונתו על הכ' ויחס חזין על כל ו' תיבת בכל שכוונתו על הכ' להיות
 צדגוש ולה על הצני"ת לצטל דרך הדקדוק ומורה לנו תיבת חילו ו' צכ"ל
 צני"ת נקוד צפת"ח לכן הכ' דגושה אבל שאר תיבת בכל שהצני"ת נקוד
 צשווא חזי הכ' רכוי אחרים כפי דרך הדקדוק וכמו (תכלים ד"ה) נפש
 בכתוב במצורה קטנה ד' רשין ג"כ כוונתו על הצני"ת שהיא רשי
 ולה על הצני"ת לצטל דרך הדקדוק רק שמורה לנו שד' תיבת חילו
 בכתוב הצני"ת נקוד צשווא לכן הצני"ת רכוי אחרים כדמו ושאר תיבת
 צטוב הצני"ת נקוד צפת"ח לכאשר קטנה דגושים ג"כ חזי כוונתו
 צתכלו ד"ט עמו בשלום במצורה קטנה דגושים ג"כ חזי כוונתו
 על הצני"ת ולהיות נגד הדקדוק רק כוונתו על הצני"ת לתיבת צדגוש ונ"כ
 מורה על הנקודה שב' תיבת חילו בשלום הצני"ת צפת"ח לכן הצני"ת חזי
 אחרים ושאר תיבת בשלום הצני"ת נקוד צשווא חזי הצני"ת אחרים כדמו :

כלל ג צו יצואר דין התנועות ודין אותיות **אה"י** דע תחת
 אה"י חס חזי נקודה תחתיהם רק נראין וגמין או חילו חזין
 נראין רק שנמשכין מקול התנועה שלפניה חזי אותה אות שאחריהם רשי חזין
 צתיבה אחת כמו **בד"ב** שהצני"ת רכוי אחר חזי ד' וצין צני"ת תיבת כמו
פני תהום שהצני"ת רכוי אחר חזי ד' וכן חזין כשלימים נראין רק
 נחיונמשכין מקול התנועה שלפניה אחר חזי ד' אבל חס יש נקודה
 תחתיהם חזי הפרש כלל משאר אותיות כמו **את"ר** שהצני"ת דגושים חזי
 האלף מאותיות **אה"י** דע כי עשר תנועות הקדשיינו חסם **צח"ת**
 נקראות גנות וסימנך **קמ"ח צ"ח ר"ת** קמן מלחפוס חזי
 כחזרי

דרך הישר כלל ג

אחריו יו"ד צורי' הולס ונקר' גדולות שמארכיכונבהם מעט ומחש-נקראו
 קטנות ושמנךספ"ק ח'ש' ה"ת' כנוול' כחה קמץ' הטף חירק' סחן
 אחריו יו"ד שורק' ונקרה' טעם' סחן מארכיכונבהם ואין בעט' המעוה
 הנ"ל רק שבע קולות כי הקמץ שנהכב' בין התנועות גדולות זה הקול יש
 להקמץ הטף שנהכב' בין התנועות קטנות וכן חירק' אחריו יו"ד שנהכב'
 בין התנועות גדולות זה הקול יש לחיוב' סחן אחריו יו"ד שנהכב' בין התנועות'
 קטנות וכן המלח' טס' שנהכב' בין התנועות גדולות זה הקול יש לשורק'
 שנהכב' בין התנועות קטנות גכ' דש' אחר' תנועות גדולות רפוי' אחרים
 לפי שמארכיכין בהם מעט ומחשכין מהם אות' אהת' מהותתת' ה"ו' בנתים
 ואין נראין בין בתיבה אחת כמו לבין שנמשך מהק"מץ של למ"ד אות' אחת
 מאותיות אה"ו' מהנחיים והיוס' נראה'ס לכן הכ' רכוי' ובין בעט' תיבות
 כמו בק' ב'טחתי' שנמשך מהק"מץ של קד' אות' אחת מאותיות אה"ו'
 כנ"ל ולכן אצ"ו' ה' רכוי' ואחד התנועות קטנות דגוש' אחרים' לפי
 סחן מארכיכין בהם ואין נמשכין מהם' יחידות' אה"ו' לכן דגוש' אחרים'
 רק אם בא עם התנועה קטנה טעם או מתג' ופי' מתג' הוא קו ישר' שחת
 האות' ואז מארכיכין ג"כ אותה תנועה קטנה מעט' ואז דינה כדין תנועה
 גדולה ורפוי' אחרים' כמו גבר' או' אבן' שבין' הין רפין' אחר' תנועה קטנה
 האיל' שבע' אחת הגי' מל' ותחת' האלף' חוץ מהיב'ת' ק"ת' י'
 שבע' עם התנועה קטנה צה"ו' הראשון' ה' התי"ו' הכי' דגושה'
 כי זה הדגוש' הוא דגוש' חזק שהוא במקום אות' הסחן' משורש' התיבה כאשר
 אצ"ר' לך וזה אפילו' אחר' תנועה גדולה צריך' לכה' דגוש' במקום אות' הסחן'
 משורש' התיבה חוץ' נקוד' שצבוק' תיבה אחר' תנועה קטנה שלבעמים' דגושה'
 כמו' אב"ב' סה"ד' דגושה' וכמו' ויש' מרד' סה"ד' רכוי' אבל' תנועה
 גדול' עם טעם או מתג' הין' מבטל' הרפוי' אחר' כמו'
 או תקרינו' או' שהפילו' סה"ו' סין' צחמיה' גדולה' ויד'בו'
 עם' טעם' ב'ד' קרי'ב'ב' חפ"ה' נסחין' ה"ו' הין' רפויין' כדיוס' רק'
 צקת' מקומות' מבטל' הטעם' הבאה' עם' התנועה' גדולה' הרפוי' אחרים' כמו'
 ויד'בו' שהצית' דגוש' אחר' תנועה גדולה' צעבור' שהטעם' צריך' וכן כל' תיבות'
 אלה' שבחורה' שלמד' דגוש' אחר' תנועה גדולה' שבאלף' צעבור' שבה' הטעם'
 תחת' האלף' כנ"ל' ודע' מה' שהק"מץ' שבין' התנועות' קטנות' נקרא' קמץ'
 הטף' כדי' לחטף' אוסו' הקמץ' להיות' אחריו' כדין' כל' התנועות' קטנות' סחן'
 מארכיכין' בהם' כמו' קר'ב'ן' שהקמץ' שהת' האף' הוא' קמץ' צע"ב' ונצטור' זה'
 ישרא' שתחת' הריש' הוא' שח' נח' לדין' אחר' חטי'ה' קטנה' ולכן' הכ' צדגס'

כדין

דרך הישר כלל ג

סדין אחר שזה נח אבל קרבה הקמץ שתחת הקוף הוא קמץ גדול ולכן זה
 שזה נע אחריו כדון אחר חנוע גדולה ולכן רכיו כדון אחר שזה נע
כלל ד זו יפאר דין השווה דע השווה יש לה דין חדשו אין לה קול
 בפני עגמה רק שרריך לקרותה על אובנים שהבאר ודע שהשווא
 שזה אחר תנועה גדולה היא נעה ורפוי וגם האות שאחריו לעולם רפוי כמו
 ב**וּבְךָ** שהב"ת בשווה נעה ורפוי אחר המלא"ס של עי"ת שהיא תנועה
 גדולה וכן רכיו אחריו וכמו **שְׁבַתָּה** שהב"ת נעה ורפוי אחר
 חנוע גדולה כנ"ל והת"ו רפוי אחריו חוזמתית **שְׁתִי** או **שְׁתִים**
 שהת"ו ויין דגושין אחר שווה נעה של עי"ן ולעולם התנועה
 גדולה שזה לפני שזה נעה בזה עם פעם או עם מתג והאח"כ שזה אחר
 תנועה קטנה או נחה ורפוי כמו **דְּבַרְי** שהב"ת נחה ורפוי או נעה ודגוש
 כמו **דְּבַרו** שהב"ת נעה ודגוש ואחר שווה נח ורפוי לעולם דגוש
 חוץ לפעמים בזה רפוי כתפארת הקריאה כמו **בְּלִבְוַתְךָ** שהב"ת רפוי
 אחר שווה נח ודומיין ארצה ואחר שווה נעה ודגוש ג"כ לעל'
 רפוי ואם תראה שווה אחר קמץ ואין יודע אם קמץ חטף הוא נמלא שווה
 שזה אחריו נח ורפוי או קמץ גדול הוא ואינו השווה נע ורפוי או גריך
 לראות באות שאחריו אם היא דגושה כמו **קָרְבָן** שהב"ת דגושה או אינו
 שווה נח ורפוי והקמץ הוא קמץ חטף ואם היא רפוי כמו **קָרְבָה**
 שהב"ת רפוי אוי הוא שווה נע ורפוי אחר קמץ גדול כנ"ל ודווקא
 בהמנע תיבה יש חילוק בין השוה אחר תנועה גדולה להשוה אחר תנועה
 קטנה אבל בסוף התיבה השווה נח ורפוי בין אחר תנועה גדולה כמו
אֵת ובין אחר תנועה קטנה כמו **אֵת** שהת"ו ויין נחין ורפוי ולפעמים נחה
 ודגוש כמו **וְאֵת** שהת"ו דגושה אחר תנועה קטנה ובשני
 שו"אין בסוף תיבה הראשונה נחה ורפוי והשני נחה ודגוש בין אחר
 תנועה קטנה כמו **יָפֵת** שהב"ת נחה ורפוי והת"ו נחה ודגוש בין אחר תנועה
 גדולה כמו **וַיֵּשֶׁת** שה"ן נחה ורפוי והת"ו נחה ודגוש ודע בכל
 מקום שרריך לקרות השווה נעה אין חילוק בקול הקריאה בין
 בהתחלת התיבה כמו **בְּרֵאשִׁית** ובין בהמנע התיבה כמו **דְּבַרו** שהשו"אין
 שתחת הב"ת אין הם נעין וכן בשווה נח ג"כ אין חילוק
 בקול הקריאה כמו **אֶתְכֶם** שהת"ו בשחה נח ורפוי ונקראת כמו **אֵת**
 שבסוף תיבה שלא נכתב שווה תחתיה כלל
 כן הדין בכל שואין נחין ודע שהשווא נעה על ה' אופנים וסימנים **א**
ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י' כ' ל' מ' נ' ס' ע' פ' צ' ק' ר' ש' ת' י"ח י"ט
 עסחת

דרך הישר כלל ד

תחת סוף הוא נעם ב' ר"ל כשתבא ב' שואין באלמע התיבה הראשונה
 מה ורפיו והשניה נעם ודגוש כמו: **וַיִּפְקְדוּ סֵפֶף** נמה ורפיו והק' נעם
 דגוש ג' ר"ל גדולות דהיינו שוא
 ורפיו ד' ר"ל דגוש דהיינו כשתבא דגוש באלמע שחת' השוא כמו **ד ברו**
 שחיות נעם בעבור הדגוש של הבית ה' ר"ל הדומות דהיינו כשתבא
 שני אותיות דומות בתיבה אחת כמו **וַיִּרְבֶּךְ שֶׁבֶט** היא נעם אפי' אחר
 חטעה קטנה ודע שכל מקום שהין האות להיות נעם הין הסכונ'
 להיות כחסידי דעת שקרי'ן בני' די כי' אין להאזין קול בפני עמנה רק
 מנריך לחטוף כל האות'ין נשילמות שאחרי' כמו **שֵׁמֶיךָ** נריך לחטוף שוא
 אל ש"ן להתי'ן ונחה כזענו מין נקודה כלל תחת הש"ן :
כלל ה ע יבואר דיני געיה דע קו ישר שבא עם האות בראש התיבה
 בין שהקו הוא בימין השול' ובין הקו הוא בשמאל השוא או
 נקרא געיה ונריך לקרות אותו השוא בפתח ממש כמו **לח קורין**
לח בפתח ואם בא גיה עם געיה לפני אותיות **אח"הע** נריך
 לקרא אותו השוא בנקודות אותיות אח"הע שאחריהם כמו **ואת**
קורין ואת בסגול וכמו **בה"ג"ו** קורין **בה"ג"ו** **הב' נקמן**
 בנקודות של אותיות אח"הע שאחרי' ואם בא
 שוא עם געיה לפני הוד קורין בחירק ממש כמו **ב"ד קורין ב"ד** ואם
 הוא הו"ד עמנה חירק קורין השוא בפתח כדין געיות
 ביות לפני שאר אותיות כמו **ויראו קורין ויראו** אבל קו ישר הבאה עם
 השוא באלמע התיבה קורין אותה מתג ודינו כמו געיה בכל
 ארצים דהיינו שוא שבא עם מתג לפני שאר אותיות נוטה אותו לפתח ועם
 אותיות אח"ע מטה אותו לנקודות אותיות אח"ע ולפני ח"ד מטה אותו
 לר"ק ואם תחת הוד עמנה חירק מטה אותו לפתח כמו לפני שאר
 אותיות אך כל דיני מתג אינם נובגין אבל כל דיני געיה נבגין כנ"ל ודע
 שזוא לבדה אינה באה תחת אותיות אח"ע כי עם בנירוף קמן או עם
 ח"ד או עם סגול ונקרא חטף קמן או חטף סגול או חטף פתח ויש לה כל
 דיני שוא נע להיות אותו שוא אחרי' רפיו רק על ג' אופנים נדחו
 א' שפין אותיות אח"ע להיות בשוא כשיט לבד וסימן **נדר"ח** ר"ת
 נ"ד דגוש חירק ר"ל עינ' כשתבא טעם לפני אותיות אח"הע כמו **שולחני**
 ר"ת בשוא לבד בעבור הטעם שחת בלמ"ד שלפניה דגוש ר"ל
 ח"ד דגוש באלמע שאחרי' כמו **יחפרין** הו"ת בשוא **אטע** בעבור דמא
 שאחרי' חירק ר"ל **כשתבא** חירק בשוא

דרך הישר

כלל ז

כלל ז

אות שראוי לנגן וסבטת מוקומה בצוף תיבה לעולם
 זו יצאד הרצקה מבטלים ונקראים מביק ומלסיק לחיק
 חתי מרחוק מביק כמו **בצדה השים** במפיק
 לכן הת"ו דגושה וכן **אליו פי** ספ"ח דגושה בעבור שמגישין
 א"ח במבטת וכמו **אל' תבא הת"ו** דגושה בעבור שמגישין א"ח
 במבטת דע ח"ף שנה אחר שו"ח נס' כמו **וירא פד'ה**
 וכמו **וירא פלעם** ספ"ח והב"ית דגושין בעבור כר"ן

האלפין הנכתבין אחר שו"ח נס' חינו מלה להבין שרש התיבה • **מבטל**
 נקרא מביק ר"ל קו ישר שבין שני מונחים ואפילו אם יבא בתיבה ר"ח
 טעמים משרתים מבטל הרקוי מתיבה שאיך בעבור קו המפסיק והרבע
 שמות יש לקוים קו ישר שנה עם הא"ת צמות ראשון נקרא **נעי'** **מבטל**
 עם שאר נקודת או אפילו עם הא"ת רק חונה צמות ראשון נקרא **מבטל**
 וכן ישר שבין שני תיבות אם הוא אחר מונח נקרא לגרמי' ואם הוא אחר
 שאר טעמים נקרא מפסיק כנ"ל וקו רחב שבין שני תיבות נקרא **מפסיק**
 חיתה וקו רחב בין כל אחד ואחד נקרא מקיף ונריך לחטף לכולם **לשית**
שטע' עליו : הנבטל ג' נקרא לחוק וכוה תיבה שבסופה ה' והנקודה
 לפד' צפתח או שבגל או בקמן חטף המובה לתיבה של אחריו במקיף כמו
מה פרצת או מה בצע ספ"ח **הת"ו** דגושין ואם אראה
 אחר קמן מקיף ורש"י אחר' אזי הוא קמן גדול ואם תנועה גדולה כמו
ודב'קה בו ואם אראה אחר קמן מקיף ודגוש אחרים כמו **שבת' פה**
 שהקמן שחתת הבית הוא קמן חטף ולכך פ"ח

דגושה אחרים : **מבטל ד'** נקרא חתי מרחוק ואם טעם התיבה
 שסופה קמן או סגול המורה על ה'מה הוא רחוק מטעם התיבה שאחרים
 נקודה אחת : ובתיבה שיש הטעם או המתג דוקא צמות ראשון כמו
ועשית פסח ספ"ח דגושה בעבור שבין חינו שני טעמים רק נקודה
 אחת וכן אם יבא אפילו שני שו"ח חיים ביניהם השוואין חין נחשבין לנקודה
 כלל כמו **ירצה בנען** חף שתיבה ראשונה הטעם פחת חלף ובתיבה
 שניה הטעם על אות השני לפני **הת"ו** דגושין חתי מרחוק

כי **השוואין** חין נחשבין לנקודה כלל וצ"ח דגוש אחרים וכן אחיך **בני דוי**
 בבית דגוש **מבטל** המתג שחתת הא"ן ולקרא **חת**
 מרחוק **הת"ו** קמן שמורה על ה"ח שה' ה' שתיבה ה' אחר קמן ופ"ח
 נוספת לגמרי כמו **ואע"דה בם הבית דגושה** **לעשר ה"ח** **שתי טעמים**
בית

היות דגושה בעבור ה"א שהיא נוספת לגמרי אבל אם ה"א שבמקום ה"ב
 היא שורש כמו **מאה כסף** או שמוסיות כמו **מצאח בית** ה"א
 לבס דין התי מרחוק והב"ית ו"כ"ף רפוי ולפעמים
 הפינה אחר ה'רשיות או אחר ה' שמוסיות התי מרחוק להיות דגוש אחר
 כמו **עושה פרי** ה"ה שמוסיות ודגוש אחרים בעבור התי מרחוק
 וכן **אקרה כהן** ה' שמוסיות ודגוש אחרים בעבור התי מרחוק :

כ"ל ה זו יבאר דין התי אותיות אן בגר כפת דע התי

אותיות מן בג"ד כפ"ת שבוים בתיבה אחת ברת
 תיבה שניה בשב"ה רק שהם ממונה אחת כמו **וירדנו בפרך** ה"ב ה"ת דגושה
 בעבור שהב"ית והפ"ת מב"ג"ד כפ"ת וממונה אחת וכמו
אשתך בגן ה"כ דגושה בעבור שהב"ת והג"ת מל מבג"ד כפ"ת וממונה
 אחת ומ"כש הם מתחלת בשני אותיות דומות כמו
בשבתך בביתך ה"ב ה"ת ראשונה דגושה אבל כשאניס ממונה אחת
 כמו **קרחו כפיתים** שהב"ת רפוי כדינו בעבור שהב"ת

והפ"ת אינו ממונה אחת ה"ע"פ שהם מבג"ד כפ"ת ה"א
 הפילו התי אותיות מבג"ד כפ"ת וממונה אחת רק אות זא לפניהם כמו
ובפרעה הב' רפוי וכמו ובביתך ה"ב ה"ת רפוי בעבור שזא אות
 לפניהם וכן

וכן הפילו התי אותיות ממונה אחת רק אות השניה אינה מבג"ד כפ"ת
 נשאר אות ראשונה רפוי כדינו כמו **במצריכאו במדבר** שהמ"ן אינו
 מבג"ד כפ"ת הפילו שהם ממונה אחת ה"ב ה"ת
 רפויים וכן הפילו התי אותיות דומות וממונה אחת רק שאין אות ראשונה
 מתיבה שני' בשוא נשאר רפוי כמו **אשה בתוליה** שהב"ת בחירק לבס
 ה"ב ה"ת נשאר רפוי כדינו :

כ"ל ט זו יבאר דין אותיות **אח עהר** דע כשראו לבא דגוש

באותיות אח"ה"ר והם אינם מקבלים דגושי' אזי אותם
 דגוש נמצא לפניהם כמו **מאל"ש מריסה מעברונה** מהר ה"ר
מחור הגרנד שהיא ראוי לבא תחת ממ"ן חירק כמו **מלבנה** או
 מתרח רק שאלו ממ"ן זאין לפני אותיות אחע"ה"ר והם אין
 מקבלים דגוש לכן זאים הדיגושים תחת הממ"ן שלפניהם ונעשה מחירק
 פ"ר ואם זא קמץ לפני אותיות אחע"ה"ר כמו **מאן או יאן** שהיא ראוי
 לכתוב הממ"ן בפסח כמו **דבר ידבר** אלא מפני שאלף
 אינה מקבלת דגוש זא מדגוש תחת המ"ם שלפ"ו ונעשה
 קמץ

דרך הישר כלל ט

ליון והם בא לפני אותיות המעשה ר' חולם כיון ומזרם וישושה שהיה
 ר' חיו להיות בשור' כמו וסופרין מופני שהיה חיוה מקב' ת דגוש ועש' חולם
כלל י זו יבואר תיבות המנותחלפות מקודמותיהם דע תיבת **את** כשהוא
 בא בטעם הוא בנינו וכשהוא במקוץ הוא בא בסגול וכן תיבת
כל כשהוא בטעם הוא בחולם וכשהוא במקוץ בא בקמץ וכן תיבת **בן**
 כשהוא בטעם הוא בנינו וכשהוא במקוץ הוא בסגול ולפעמים הפילו הוא
 במקוץ הפילו הכי בנינו כמוהו הנה **בן** חו' עו' שיה' פל אוכלל שאר אותי'
 הדבוקי במקוץ התיבה ראשון' מתהפך מנינו
 לסגול ע"פ רוב וכן הנהנתה או סוף פדוק מתהפך הנקוד להיות קמץ אם לא
 ג' פ' משור' כי במקו' המסורה חנו מצטלי' דרך הדקדוק ויש דעות מסופקין
 באלו ג' תיבות וסומנם **הבן** ר"ת 'חבל הוא ב' 'ברית מלח עולם היא
 ג' 'טענת היא חיד לקרות' היא בחירק או הוא במלתא' חבל טועים הם
 מהחר שלא נמצא במסורה :

כלל יא זו יבואר חיד לקרות הנגימות וזה העתקתי מסוף שער הנגימות
 וז"ל הנגימות נקראות במקו' שראוי להאריך בניגון בתוב'
 טע' פ' שאינו נקודות בלוחו אות' כגון פשטה וורקא ותלישא קטנה' שהוא
 ליל'ם בסוף תיבה' הע"פ כ נקראות באות שהיה דינס להיות בתובה נגינה
 פתח וכן תלישא גדולה לעולם בראש התיבה הע"פ כ נקראות באות שהיה
 דין הנגינה זו להיות אילו היתה נגינה אחרת ויש נקדנים שעושין בתלישא
 וב' ורקת אחת בשוף תיבה ואחת במקום שראוי לנגן בעצור בני אדם
 שחיים יודעין בחייה מקום ראויים לנגן כגון ויאמר או וורקו וכן פשטה עושים
 ג' ג'מים אחת בסוף תיבה ואחת במקו' שראוי לנגן כגון ויבא אלה וכן סגולתא
 עב' ל' ג' ש' ומה נלמ' להשגיח בהשגח' פרטיו' לנגן דווקא אות' אות' שהטע' עליו
ביל' יב זו יבואר אותיות **בכול** הבאים לפני השם דע אותיות
 בכול' ל' הבא לפני השם הן לפני אד"י וכן לפני אייה' הן

לפני אלה"ים מצטל הנקודה מאות שאחריה וקראין אותן השמות בחסרון
 חלקן דהיינו באלף נחה וקראין **ברני ורני ברני לרני או בלקי ולקי**
בלקני ללקים וכאילו לא נכתבו האלפין כלל ולפעמים אותיות סכ"ל
 נבאים לפני שאר אותיות ג"כ מצטלים הנקודה מהאות שאחריהם כמו
 ויש' עה או ב' יש' עה ודומיהם וקראין אותן התיבות בחסרון יו"ד
 בעצור שלא נמצא נקוד' תחתיהם חבל אם בא לפני
 היות אותיות **מישה** חיו חין מצטל הנקודה אחריהם וקראין **שמן**

דרך הישר כלל יב

המדות בנקודותיהן וסימן משם מפיק וכלב מכנים פירוש איתיות משם
 מפיק נקודותיהם אחריהם וחיותות וכלב מכנים נקודי אחריהם ודע השם
 אוי' ז"ה הוראין כקריאת נקודת אדני' וקוראין אלף בחטף פתח וווקא
 ולא בשוא לבד כחסידי דעת ואם בא שתי שמות זה אחר זה השם אדני
 לעולם לא ישתנה מקריאתה הן שבה קודם אוי' והן שבה אחר אוי' רק שם
 אוי' צריך לראות הנקודה תחתיהם דהיינו תחת יו"ד ותחת ווא"ו כי ה"א
 לעולם בחולם לכן אם הי"וד של אוי' בחטף סגול ווא"ו בחירק בנקודת
אלקים אוי' קוראין אותו אוי' בנקודת אלפים ואם אוי' ד בשוא
 ווא"ו בקמץ אוי' קוראין אותו אוי' אדני כשא' שמות אוי' ואם בא אותיות בכל
 לפני אוי' ואו לא נמצא נקודה תחת יו"ד כנ"ל אוי' צריך לראות הנקודה
 תחת ווא"ו אם הוא בחירק צריך לקחת אותו אוי' בנקודת אלפים רק
 בחסרון אלף ואם קמץ תחת ווא"ו צריך לקחת אותו אוי' בנקודת אדני'
 רק בחסרון אלף כנ"ל :

כלל יג

דע כי המדקדקים קורין לחולם מלאפס ולמלאפס קורין
 שרק ולשורק קורין שלש נקודות ולסגול קורין פתח קטן
 או בכל פעם שמוכירין פתח צריך לראות אם אין כוונתם על הסגול שאם
 פתח קטן ולצירי המה קוראין קמץ קטן וזוהי תבין כוונת רש"י בפ' בשלח
 ע"ש לעולם ועד פירש"י פתיחה כוונתו על הע' של ועד שאם פתח קטן
 בסגול ולא כחסידי דעת שקורין ווא"ו של ועד בפתח וזה שקר כי כוונתו
 על הסגול של ע' והמה קורין פתח סתם או בפירוש פתח קטן גם בפרשת
 בשלח ממותי ע"ש ברש"י ופי' אם היה נקוד מלאפס כוונת רש"י על
 חולם כמו המדקדקים קורין לחולם מלאפס וכן בפ' יתרו יסרון בס"ג
 פרש"י מלאפס כוונתו על החולם של יסרון :

כלל יד

דע כי חסידי דעת קורין **יששכר** צב' שינ"ן עד
 פ' פנחס ויש שקורין בפעם ראשון יששכר ואח"כ
 קורין ישכר והמה טועים כי אין צריך לקחת אפילו בפעם ראשון רק ישכר
 (עי' בירמי' ל"ז) ושמו"ל א"ה ע"ש בפ' רד"ק אפי' אם שם יששכר אין
 צריך לקרות רק בשינ"ן אחר וכן בפ' שמות ע"ש באבן עזרא על
 ישכר פירשו וחלילה לשמות רק לקרות ישכר בשינ"אחד לעולם ומה הטעם
 לא נמצא נקודה תחת השינ"אפי' והר"דק ואבן עזרא המה ראשי המדקדקי'
 ובגמלין כל הדעות מסבחת נפש נגד :

כלל טו

בו יוצא כמה אותיות שורש התיבה וטעם הדגוש במקום
 אות חסרון דע כי כל תיבה שרשיה רק ג' אותיות כמו תיבת פעל שש
 לב

דרך הישר כלל טו

לה ג' אותיות וקראו המדקדקים אות ראשון משרש התיבה פ"ה הפעל ואת
 שני משרש התיבה ע' הפעל ואת שלישי משרש התיבה למד הפעל לכן וסור
 כלל זה מאוד ברש"י או בכל שאר ספרים וזהו שזכירו לך פ' הפעל אין
 כוונתם על התיבה של פעל רק על שאר תיבות המכונים בשם פעל כנ"ל
 וכן ע' הפעל או ל' הפעל ובשזכירו לך שגבל פה הפעל כוונתם שחבר אות
 ראשון מהשרש התיבה וכוונתו זכירו לך שנכללו ע' הפעל ול' הפעל כוונתם
 שנהוסיקשי אותיות אחרוני' כפול כמו שחברו כי שורש התיבה נקרא בלשון
 הפעל הוא סהר שלש אותיות כנ"ל אלא שני אותיות אחרונים שנהוסיק עלי'
 שורש התיבה נקרא ע' הפעל ולמד הפעל ולפעמי' לחסר אות שלישי מתיבה
 הנקרא ל' הפעל ולפעמי' להוסיף עליהם אות אחד הנקרא למד
 הפעל ולפעמי' בל' דגוש אפי' אחר הנוטה קטנה עם טעם צמק'
 אות חסרון משרש התיבה כמו נחת' הראויה כפי שרשה של התיבה שאם
 נלחמג' אותיות שהיה ראוי לכתוב נתנת' נו"ן אחר תי"ו ראשון רק
 דגוש של תי"ו שני הוא צמקוס חסרון נו"ן ודע כי זה הדגוש שאם
 צמקוס חסרון הוא נקרא דגוש פוק ודגוש אחר נקרא דגוש קל וכן דין
 זה אחר הנוטה גדולה אם בל' דגוש אחר הנוטה גדולה בל' בעשר אות
 חסרון משרש התיבה :

כלל טז צו יבואר קריאת עשרת הדברות בל' יתרו וצפ' זאהמקן
 דע כי י' הדברות עדיין לא זכו חוץ הצלם לקרות בטעמים
 שתחתיהם כתיבונם מגודל קדושתן כאשר חזר לך בראות צחות
 מדר"זל אחר אין פה להשיב כנגדם ועתה דע בקריאת י' הדברות יש דעות
 שתיים שהן ארבע דהיינו בעל מ"צ וחוקני פסוק לקרות בשבועות בטעם
 עליון ולאחר כמה פסוקים ולעשות כל דבר ודבר בפני עצמו וצפ' יתח
 בטעם התחתון וענינו הרוחות כי צפ' זאהמקן ג"כ צ' טעמים אלה ומה
 גאמר שם בטעם השני - והאור חזרה והכותב בירושלמי דסקלים פ"ז פסקו
 לחלק ב' טעמים אלה בין יחיד ללצור ע"ש והראה כי הכותב בצגמו שור
 כל דבריו עם הראיות בהור' שמציה בעצמו שם מהתנה האלקי בה"ב ו"ל
 כמה פעמים כי ב' טעמים אלה ה' ע"פ מלה וא' ע"פ געלם ע"ש אהראה
 בעיניך כי לפי דעת רז"ל לא ניתן לנו רשות לקרות רק טעם א' הגלו'
 לנו ומה שקראו להטעמים עליון או התחתון גם זה בברת נפסס שלא חזר
 כלל וכל כוכי פסוקי' כהאר ניתנו לנו מאני' וקראמה בחרגו' המה מכלכל'
 בברת' אבל האמת כל הברת והנהגת צטלי' ומצוטלו' עד דעת רז"ל
 וכתובם בצמקוס מונם ואחור לנו לחז מכבדת גז"ל זוצר מהדברים
 במשרשים למ צמורה מווארים אהמו צדח' ל' צמורה דעתי ספרים

דרך הישר

מדדרי תורה עד סוף גדר יסכנו נחש ועי' צוהר פ' יתרו דף מ"ב ו"ל
לא תרצה לא תנחף לא תגנוב לא תפסק טעמו' צהני תלת ללא וחי לה
דפסק' טעמי לה הוי תקונה לעלמין ע"ס. צהריכות ותרחה טעמי תורה
המחוקים מדבש ונפת נופים ותרחה מפורש שלה ניתן לנו רשות לקרות
רק טעם א' לכל תיבת בני תלת לא בפסקה טעמי דהיינו בטפחה כי אם
הי' לנו רשות לקרות גם טעם השני תלת לפי טעם השני בני ג' תיבות לא
במרכה הנקרא משרת והת' וויין רפויים תלת מוכח בלי שום פקסוק שבעולם
שלא ניתן לנו רשות לקרות רק טעם א' הנגלות לנו והטעם השני הוא
הנסתרות לה' ולא לנו לכן טרחתי להדפיס דעת השלישית המכריעה בין
אלה דעות המכחישות זו את זו והמה נגד דעת רז"ל והטעם הנרשם לנו
בהרגום חייבים אחנו לקרות רק טעם דמוכח שגל' מן המדפס בהרגום
הייתי לבגיה בכל אפשרי אנושיית כדי להורות דרך הישר בטעם אחד
אמתי הנגלות לנו כדעת רז"ל ולקרות בנתן תורה כמו צפ' יתרו וכן צפ'
ואתחנן בטעם זה שהדפסתי לך לכל יאנה :

וַדַּבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמֵר
אֲנֹכִי יי אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים : לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים
אֲחֵרִים עַל-פָּנָי : לֹא-תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל וְכָל-
תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְאֲשֶׁר בָּאָרֶץ
מִתַּחַת וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ : לֹא-
תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבָדֵם כִּי אֲנִי יי אֱלֹהֶיךָ
אֵל קָנָא פּוֹקֵד עֲוֹן אֲבוֹת עַל-בְּנֵי עַל-
שְׁלֵשִׁים וְעַל רִבְעִים לְשׁוֹנְאֵי : וְעוֹשֶׂה חֶסֶד
לְאֵלִפִּים לְאַהֲבֵי וּלְשׁוֹמְרֵי מִצְוֹתַי : לֹא תִשָּׂא
אֶת שֵׁם יי אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא כִּי לֹא יִנְקֶה יי אֶת
אֲשֶׁר

עשרת הדברות

אשר-ישא את שמו לשוא : וזכור את יום
 השבת לקדשו : ששת ימים הוציאך
 מלמלאכתך : ויום השביעי שבת ל' אלהיך
 לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובהמה
 עבדך ואמתך ובהמטף ובהך אשר בשעריך
 כי ששת ימים עשה י' את השמים ואת
 הארץ את הים ואת כל אשר בם וינה
 ביום השביעי על כן ברך י' את יום השבת
 וקדשהו : כבוד את אביך ואת אמך למען
 יאריכון ימך על הארמה אשר י' אלהיך נתן
 לך : לא תרצח : לא תנאף : לא תגנב : לא
 תענה בהעף עד שקר : לא תחמד בית רעה
 לא תחמד אשת רעה ועבדו ואמתו ושורו
 וחמרו וכל אשר לרעה :

אנכי י' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים
 מבית עבדים : לא יהיה לך אלהים אחרים
 על פני : לא תעשה לך פסל כל תמונה אשר
 בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר
 במים מתחת לארץ : לא תשתחוה להם ולא
 תעבדם כי אנכי י' אלהיך אל קנא פוקד עון

עשרת הדברות

אבות על בניסעל של שיסועל ובעיסלשתאי
ועושה חסד לאלפים לאתבי ולשמרי מצותי
לא תשא את שם "אלהיך לשואפי לא ינקח
" את אשר ישא את שמו לשוא שמו את
יום השבת לקדשו כאשר צוה "אלהיך :
ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך
ויום השביעי שבת ל" אלהיך לא תעשה כל
מלאכה אתה ויבנה ובהך ועבדך ואמהך
ושורך וחמורך וכל בהמתך ונרך אשר
בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך כמוך :
וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך
אלהיך משם ביד חזקה ובזרוע נטויה על כן
צוה "אלהיך לעשות את יום השבת : כבוד
את אביך ואת אמך כאשר צוה "אלהיך
למען יארכו ימיה ולמען יטוב לך על הארץ
אשר "אלהיך נתן לך : לא תרצח : ולא
תנאף : ולא תגנב : ולא תענה ברעך עד
שווא : ולא תחמד אשת רעך ולא תחמד
בית רעך שדהו ועבדו ואמתו שורו וחמורו
: וכל אשר לדעך : 34605